

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

Mesilaste pidamine ja järelevalve

Anne-Ly Veetamm

Veterinaar- ja Toiduamet

Loomatervise ja-heaolu osakond

25.01.2019

Mesilaste pidaja ja mesila registreerimine PRIA-s

- Mesilaste pidamiseks peab mesinik olema registreeritud [põllumajandusloomade registris \(PRIAs\)](#).
- Samuti peab olema PRIAs registreeritud mesilaste pidamiseks kasutatav mesila või selleks piiritletud ala (*ehitis*).
- Taotluse vormid leiab PRIA kodulehelt. Täidetud taotlus koos koopiaga isikut tõendavast dokumendist tuleb edastada PRIA maakondlikule teenindusbüroole.
- Võimalik on registreerimine teha ka [kliendiportaali e-PRIA](#) kaudu.
- Mesila registreerimisel tuleb lisaks tegevusvaldkonnale esitada ka mesilasperede arv mesilas.
- Registrisse kantud mesilale antakse registreerimise number.

2018 1. mai seisuga oli PRIA registris 3534 mesilat

- Kui mesiniku või ehitise registreerimisel esitatud andmed (sealhulgas peetavate mesilasperede arv) muutuvad, tuleb neist muudatustest teavitada PRIAt 7 päeva jooksul.
- Kui mesilaste pidamiseks kasutatakse mitut lähestikku asuvat mesilat, mida saab käsitleda ühtsena, on võimalik need registreerida kokku ühe mesilana.
- Selleks peab olema Veterinaar- ja Toiduameti nõusolek. Nõusoleku saamiseks tuleb mesinikul esitada taotlus ja vastavad andmed (kaart ühtse ehitise moodustavate mesilate ning neis mesilaste pidamise kirjelduse kohta) tegevuskohajärgsele VTA piirkondlikule keskusele.

Mesilasperede teavitamine PRIA-le

- Iga mesinik peab esitama tema poolt peetavate mesilaste kohta andmed PRIA-le üks kord aastas.
- Andmed esitatakse alati 1. mai seisuga järgnevalt ehitise kohta: mesilasperede arv.
- Andmed tuleb esitada hiljemalt 15ndaks maiks ning neid saab esitada ka kliendiportaali e-PRIA kaudu.

Mesilasperede kohta arvestuse pidamine

- Mesinik peab pidama arvestust (paber kandjal või elektrooniliselt) kõikide tema mesilas olevate mesilasperede kohta.
- Arvestusse tuleb kirjutada vähemalt:
 - ✓ mesilasperede arv karjas;
 - ✓ mesilaspere mesilasse toomise (ost, sülelemine jne) või väljaliikumise (hukkumine, kadumine, müük jne) kuupäev;
 - ✓ ostmise/müümise või kinkimise korral eelmise/järgmise mesiniku ja mesila andmed;
- Andmeid mesilasperede kohta peab säilitama arvetuses vähemalt kolm aastat peale mesilaspere mesilast väljaviimist, hukkumist, hukkumist või kadumist.
- Arvestus peab olema alati kättesaadav ja esitatav järelvalveametnikule

Ravimite arvestus

- Mesinik peab pidama arvestust mesilasperede ravimiste kohta.
- Arvestuses peavad kajastuma:
 - mesilaspere identifitseerimise andmed (näiteks: taru nr 4; punase märgisega tähistatud tarud vm);
 - kasutatud ravimi nimetus ja manustatud kogus;
 - andmed ravimi väljastaja (veterinaararsti või apteegi) kohta;
 - ravimi manustamise kuupäev ja andmed manustaja kohta;
 - veterinaararsti etteantud manustamisviis ja raviskeem;
 - määratud keeluaeg.

Loomapidaja võib arvestust pidada kirjalikult või elektroonselt.

Mesilaste sisse- ja väljavedu

- Teise liikmesriiki tohib viia ainult mesilasi liigist *Apis mellifera*.
- Mesilasi tohib viia teise liikmesriiki PRIAs registreeritud ehitisest, millele ei ole kehtestatud mesilaste liikumist piiravat keeldu või kitsendust ameerika haudmemädaniku esinemise tõttu.
- Mesilastega peab kaasas olema kuni sihtkohani loomatervisesertifikaat
- Mesilastega kauplemise veterinaarnõuded on kehtestatud põllumajandusministri määruse nr 99 „[Veterinaarnõuded muude loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega kauplemisel](#)“ paragrahvis 5.
- Seoses väikese tarumardika leiuga Itaalias on välja antud [komisjoni rakendusotsus nr 2014/909/EL](#). Keelatud on meemesilaste, kimalaste, mesinduse töötlemata kõrvalsaaduste, mesindustarvikute ja inimtoiduks ettenähtud kärjemee toomine

Mesilaste eksport väljaspoole EL

- Tohib eksportida PRIAs registreeritud ehitisest, millele ei ole kehtestatud mesilaste liikumist piiravat keeldu või kitsendust. Mesilas peab olema läbi viidud järelevalve raames kõik vajalikud uuringud ja menetlused.
- Täpsemad nõuded ekspordile kehtestab sihtriik.
- Tulenevalt nendest nõuetest viib järelevalveametnik läbi vajalikud uuringud ja peale uuringutele järgnevat mesila kontrolli väljastatakse saadetise kohta loomatervisesertifikaat, mis peab olema mesilastega kaasas kuni sihtkohani.

Mesilaste import

- Mesilasi tohib tuua Eestisse vaid teatud kolmandatest riikidest
- Lisaks peab nimetatud riigis olema kogu riigi või asjaomase territooriumi ulatuses teatamise kohustus ameerika haudmemädaniku, tarumardika ja Tropilaelaps spp. lesta liigi kohta.
- Importida on lubatud ainult Apis mellifera liiki kuuluvaid mesilasi ning saadeti peab sisaldama tarusid, milles on igaühes on mesilasema koos kõige rohkem 20 saatjaga.
- Kontroll toimub EL välispiiril asuvas veterinaarkontrolli piiripunktis
- Mesilasvaha kärje kujul importimine on keelatud!

Mesilasemade maale toomine kauplemise korras

2017

2018

Rumeenia 5 partiid

Austria 6 partiid

Leedu 1 partii

Sloveenia 10 partiid

Itaalia 10 partiid

Mesilasemade maale toomine (partiide arv)

2017	2018	Kimalased- tuumikpered 2018
Malta 6 Rumeenia 6 Austria 6 Leedu 1 Sloveenia 11 Itaalia 4 Poola 2 Taani 2	Rumeenia 5 Austria 6 Leedu 1 Sloveenia 10 Itaalia 10 Taani 3 Suurbritannia 1	Holland 17 Belgia 5

Mesinduse kõrvalsaadused

- Mesinduse kõrvalsaadusi ja surnud mesilasi võib kõrvaldada kohapeal matmise või põletamise teel. Kõrvaldatud materjali koguse ja kõrvaldamise (kuupäev ja meetod) kohta andmed tuleb registreerida. Registreeritud andmeid tuleb säilitada vähemalt viimase kahe aasta kohta.
- Samuti võib kasutada kohapeal tehniliste toodete valmistamiseks või viia neid ettevõttesse, mis tegevusloa või majandustegevusteate alusel tegutseb vastava kategooria loomsete kõrvalsaaduste käitlemise või kasutamisega. Sel juhul tuleb kaasa anda ka kaubadokument, millel on kirjas mesilast väljaviidav kogus ning mesila, vedaja ja sihtettevõtte andmed.
- Mesinduses kasutamiseks mõeldud kõrvalsaadusi ei ole mesilast lubatud välja viia, kui mesilal on piirangud ameerika haudmemädaniku, mesilaste akarapidoos, väikese tarumardika või Tropilaelans spp liigi lestade tõttu.

Mee käitlemine ja järelevalve

- Seisuga 21.01.19 on meil **270** meekäitlejat.
 - 32** on tegevusloaga ettevõtted
 - 238** teavitatud mee esmatootjad.
- Mee esmatootmiseks loetakse mesilaste pidamist (iseги, kui see laieneb väljaspool mesiniku valdusi asuvatele tarudele), mee võtmist tarudest, vurritamist ning pakendamist mesiniku valdustes.

Mee esmatootmine

- . Mee esmatootmiseks loetakse mesilaste pidamist (isegi, kui see laieneb väljaspool mesiniku valdusi asuvatele tarudele), mee võtmist tarudest, vurritamist ning pakendamist mesiniku valdustes.
- Esmatootmiseks ei loeta väljaspool mesiniku valdusi (nt mee vurritamine, pakendamine) ega teise mesiniku mee pakendamist või mee hulka lisandite (nt pähklid, õietolm) lisamist. Selliseks tegevuseks on vaja taotleda [tegevusluba](#).

Väikeses koguses mee käitlemine

- Väikeses koguses mee esmatootjaks loetakse kuni **15 taru** või mesilasperega majapidamist või ettevõtet.
- Väikeses koguses mee käitlejaid VTA ei kontrolli va **vihje/kaebuse** puhul.

Teatamiskohustusega mee käitlejad

- Teatamiskohustusega meekäitlejateks loetakse mee käitlejaid, kes tegelevad mee esmatootmisega ja kellel on üle 15 taru või mesilasperega majapidamine või ettevõtte. Antud tegevusest VTA-d teavitama ei pea. VTA saab oma andmed PRIA registrist.
- VTA kontrollib teavitatud mee esmatootjaid ja tegevusloaga mee

Tegevusloaga mee käitlejad

- Kui käitleja tahab pakendada või oma mee hulka segada teiselt mesinikult pärit mett või lisada mingeid lisandeid (nt pähklid, õietolm), on tal vaja taotleda antud tegevuse jaoks tegevusluba.
- Samuti on vajalik tegevusloa olemasolu tegevuste puhul mis väljuvad mee esmatootmise mõiste alt, st väljaspool mesiniku valdusi (nt mee vurritamine, pakendamine, v.a mesilasperede pidamine) toimuvad tegevused

Mee import väljastpoolt EL

- Kontrollitakse VTA piiripunktis.
- Importija peab esitama majandustegevusteate selle kohta, et kavatseb tegutseda toidu importijana (kui asjakohane, siis ka teistes valdkondades, näit. ladustamine jne).
- Kaubaga peab kaasas olema mee päritoluriigi pädeva asutuse poolt väljastatud originaalsertifikaat

Mee import-eksport 2017-2018

Päritoluriik	2017/partiide arv	2017/kogus kg	2017/partiide arv	2018/kogus kg
Ukraina	25	521021	7	79658
Venemaa	0	0	3	2658
Sihtriik		2017/kogus kg		2018/kogus kg
Jaapan		948		2840
Venemaa		0		1529

NB! töötlemata mesilasvaha toomine (nii import kui isiklikus pagasis) EL-i on keelatud.

Meega kauplemine EL siseselt

- Kui mett viiakse teise liikmesriiki (nt Lähti, Leetu, Soome), siis sellist tegevust eraldi ei kontrollita- liikmesriikide vaheline kauplemine meega toimub n.ö. vabalt;
- lähetav liikmesriik peab tagama, et mesi vastab EL nõuetele.

Mee märgistus

- Märgistusel tuleb esitada mee päritoluriik või riigid, kus mesi on toodetud
- Kui mesi pärineb mitmest EL liikmesriigist või väljaspool Euroopa Liidu tolliterritooriumi asuvast riigist, võib päritoluriigi nime asendada ühega järgmistest märgetest:
 - 1) „Euroopa Ühendusest pärit mee segu”;
 - 2) „väljastpoolt Euroopa Ühendust pärit mee segu”;
 - 3) „Euroopa Ühendusest ja väljastpoolt Euroopa Ühendust pärit mee segu”.
- **Seega ei tohi teise riigi mett pakendades peale märkida, et tegu on Eesti meega! Sellisel juhul on**

Mee jälgitavus

- 2018. a pakendas Eestis 4 tegevusloaga meepakenduskeskust mitte Eesti päritolu mett.
- Meekäitlemisettevõttes, kus pakendatakse lisaks Eesti meele ka välismaa mett, on vajalik **sisemine jälgitavus**
- Näiteks ühes ja samas meekäitlemisettevõttes pakendatakse nii Eesti kui Hiina päritolu mett.
- VTA viis kõikides neis ettevõtetes läbi mee jälgitavuse kontrolli ja puudusi ei tuvastatud.

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

Aitäh!

Anne-ly.veetamm@vet.agri.ee